

Universitätsbibliothek Paderborn

Exemplorum Libri Tres

Liber Secundus, Siue Exempla, In Septem Capitalium Vitiarum
Detestationem, Per Quadragesimam, Anno M. DC. XLVI. narrata

Stengel, Georg

Ingolstadii, 1650

§. 12. Invidia quois supplicio digna; charitas quouis præmio & laude.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48186](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48186)

ruit; parentibusque suis inferias tulit truculentus filius; quem inuidia in sui patris necem impulit, & propria dignum fecit, ut etiam ipse sceptro, quod genitori eripuit, spoliaretur. Paucos igitur dies in solio sedit, qui nisi per nefas ascendisset, multos annos regnatus erat. Iuste ergo passus est à ministro, quod ipse longè crudelius fecit parenti. Hoc facinore in conclavi patrato, inde victor, progressus Machometus, militem collegit, populoque conuocato ad concionem, occisi Tyranni historiam omnem explicatè narravit. Miro applausu exceptus est; magnaque totius multitudinis gratulatione, gaudentis, se tam immiti jugo, belluaque adeò infesta esse liberatam. Eadem mens, eadem vox fuit procerum, qui omnes Machometum posthac Soldanum esse iusserunt. Ille quasi honorem acceptaret, milite munitus, turbas regni composuit: &, mira celeritate, intra viginti dies, omnia tranquillauit. Quibus elapsis, cum omnia conquiescerent, conuocatis rursus tam proceribus, quam populis vniuersis, statum regni exposuit, tandemque regis filium natu minimum superstitem produxit, ad hunc, non ad se regnum pertinere dicens, non iam fatuum, sed Dei (qui quæ sunt stultæ mundi eligit) suffragio coronandum. Itaque coronam de suo capite detractam, iuueni imposuit. Qua tanta fidelitate effecit, ut non solum *amicus Dei* à cunctis appellaretur, sed etiam, ut, cum summa Christiani nominis existimatione atque incremento, haberetur pro vrbs, & totius regni Gubernatore, donec regius puer, ex ephebis excederet, & per ætatem ipse regnare posset. Hæc initia fuerunt Armuzium Christianam religionem introducendi, quæ velut fundamenta iecit diuina Prouidentia, super quibus postea P. Gaspar Barzæus noster reliquam Ecclesiæ structuram ædificaret, cuius vita passim extat.

XII.

INVIDIA QVO-
VIS SUPPLICIO
DIGNÆ CHA-
RITAS QVOVIS
PROEMIO ET
LAVDE,
Max. serm. 54.
S. Chrylost.
hom. 41. in
Matth.

Trahuntur etiam ex hac parte historiæ istius egregia contra inuidiam documenta. Nam insatiabilis Tyrannus, vsque ad eorum etiam cædem progressus, qui parenti eius fideles extiterunt, non solum docuit, prudenter à Cleobulo responsum esse, *inter præcipuè cauenda, esse amicorum inuidias, & insidias inimicorum*; sed etiã, quàm diabolicum, & nullo supplicio satis plectendum sit hoc vitium, manifestè demonstrauit. *Quemadmodum sues,* ait S. Chrystostomus, *intosa immunditia, & demones nostris damnis latentur, sic in-*
uidia

uidi calamitate proximorum exultant. alienas iacturas suos quosque existimat. Nonne igitur tales homines lapidibus petendit nonne omni cruciatu torquendi? Non aliter profecto, quam rabidi canes, demonisq; atroces furia. Nam velut scarabei alieno stercore, sic inuidi aduersa aliorum fortuna nutriuntur. Inuidia pestiferum malum, hominem in diaboli conditionem, ac in demonem immanissimum conuertit. Qua de caussa meritissimo Tyrannus ille parricida diabolus catenatus, torquatus, diadematus, potuit nominari, atque inter eos accenseri, quibus dicitur: *Discedite a me maledicti, in ignem aeternum, qui paratus est diabolo, & angelis eius.* Igitur, ut eiusdem modo laudati Patris utar verbis: *Fugiamus inuidia pestem. Non enim licet euadere ignem diabolo paratum ab hoc malo non liberatos. Liberabimur autem, si cogitemus, quo modo Christus & nos dilexit, & alterutrū amare praecepit. At quomodo nos dilexit? Pretiosum sanguinem dedit pro nobis, qui eramus inimici, & modo peccaueramus: hoc etiam fac pro fratre. Nam propterea dicit: Mandatum nouum do vobis, ut diligatis inuicem, sicut ego dilexi vos. Immo verò, nec ita mensuram statuit. Nam ipse pro inimicis hoc fecit. At non vis tuum, pro fratre, sanguinem effundere? Quid igitur illius sanguinem fundis, ex opposito mandatum oppugnans? Praeceptum charitatis est, alterius bono gaudere, inuidiae fructus est, dolere: *charitas non emulatur, liuor cor exedit, quia proximi bono suum diminui credit, tolle inuidiam, & tuum est, quod habeo: tollam inuidiam, & meum est, quod habes.* Amicorum enim, si sibi non inuident, omnia sunt communia. Charitas non solum pro proprijs, sed & pro alienis successibus ac rectè factis Deū laudat: Hinc ait Apostolus: *Primum quidem gratias ago Deo meo, per Iesum Christum, super omnibus vobis, quòd fides vestra annuntiat in toto mundo: inuidia ringitur, & Nemesis iniusta iudicat, Deum dona indignis conferre. Charitas & humilitas exaltatur, inuidia dum se exaltat, humiliatur: hoc in Tyranno, illud ostensum est, in Machometo, cui maior gloria venit è corona repudiata, atque in verum hæredem translata, quàm cum illi eadem à proceribus & populo offerretur. Multæ filiae matre mortua viuunt, superbia est inuidiae mater, sed talis, ut filia, extincta matre, non possit superesse. Inuidia est filia superbia: sed ista mater superbia, nescit esse sterilis, ait S. Augustinus, continuo parit: suffoca matrem, & non erit filia. Suffocatur autem superbia etiam per ipsum appetitum excellentiae, si consideretur,**

N

honores

Matth. 25. 41.

S. Chrysost.
hom. 53, ad
pop.

Ioan. 13. 34.

Rom. 1. 8.

S. Augustin.
de verbis
Domini.

hones sapius ambitione perdi, quàm acquiri. Quid, stolidi, per vim vobis ad sceptram paratis? quid regibus legitimis ea, de manu extorquetis? hoc pacto non itur ad gloriam; sed honores & regna, & ipsa vita amittuntur. *Reddite, qua sunt Caesaris, Caesari, & qua sunt Dei, Deo.* Christiani, qui se humiliant, exaltantur: gentes quæ se exaltant, humiliantur. *Huic periculo consulens Dominus, ne quis zelo fratris in laqueum z abuli incurreret, ait S. Cyprianus, cum eum discipuli interrogassent, quis inter illos maior esset; Qui fuerit, inquit, minimus in omnibus vobis, hic erit magnus. Amputauit omnem emulationem responso suo, omnem causam & materiam mordacis inuidia eruit & abscidit. Exaltationis, apud nos, non potest esse contentio; de humilitate ad summa crescimus: sicut creuit, qui coronam sibi detrahit, & filio regis tradidit; pluris enim illius virtus, quàm huius potestas fuit æstimata. Ad eundem modum, si & nos, non tantum verbo, sed & corde dicamus: Non nobis, Domine, non nobis, sed nomini tuo da gloriam, nulli suum honorem, nulli opes, nulli scientias inuidebimus, sed potius Deo gratias, pro istis, agemus; quia sic nomini illius gloria datur, immo sic & nos ad æternam gloriam peruenimus, quæ est omnibus rebus mundi anteferenda: quarum contemptus & inuidia elidit, & promouet nos ad bona longè præstantiora.*

XIII.
REMEDIA
ALIA INVI-
DIAE.
S. Basil. hom.
II.

Quod est S. Basilij remedium, dicentis: Quid faciendum, ut hac peste affecti facile liberemur? si nihil rerum humanarum magni æstimamus: non enim in rebus fluxis bonum constituimus, sed ad æternorum bonorum participationem vocati sumus. Opes, honores, voluptates, eloquentia, instrumenta sunt virtutis rectè utentibus, nihil per se vera felicitatis habentia. Qui ergo ita fuerit animatus, ut nihil vsquam humanum admiretur, huic procul dubio inuidia dominari non poterit. Hoc remedium morbi istius habemus. Quanquam, & ij, qui potestate pol-

Laërt. l. 6. c. 1.
1. Petr. 2, 1.

lent, hinc debent vigilare. Antisthenes absurdum esse dicebat, triticum repurgare à lolio, bellum ab inuiti milite, & à Republica non secernere inuidos. Deponentes igitur omnem malitiam, & inuidias, & omnes detractiones, sicut modo geniti infantes, rationabiles, & sine dolo lac concupiscite, ut in eo crescatis in salutem. Illi autem qui aliorum inuidia agitantur, sciant Abelem esse non posse, quem malitia Cain non exercet. Utantur ergo aliorum malitia in bonum; sicut inuidi aliorum bonis in malum abutuntur. Sciant, honesta etiam si per